

[**Jefsen Christensen.**]

værdiforøgende Foranstaltning ikke skulde gaa paa Fortrinspant, men netop var tænkt som en Mulighed vedrørende fremtidigt Byggeri og den Slags. Naar alle Parter mener det forsvarligt, Akkordudvalget og Bevillingsudvalget, og Landbrugsministeren med sin Dispensationsret maa erkende, at Udvalgenes Indstilling er rigtig, er det saa rimeligt og nødvendigt at fastholde som ubetinget ufravigeligt, at Pantsætningsgrænsen for Fremtiden kun skal være 110 pCt.? Henvisningen til Højkonjunkturtider er efter min Mening ikke rigtig, for hvis vi vil fastholde de Laanegrænser for Ejendommene under en Højkonjunktur og sige: Hvis I vil højere op med Laanene, maa I først udbetale Saneringslaanene, vil Handelen med Ejendomme komme til at foregaa under saadanne Former, at Saneringslaanene forsvinder under saa voldsomme Højkonjunkturer som under Verdenskrigen og umiddelbart derefter. Jeg tror ikke, at det er skikket til at forhindre de store Udsving i Pantsætningen, som man under de store Svingninger vil komme ud for. Jeg tror, at det, der skal tages Hensyn til nu, er disse rent faktiske Ting, og derfor beder jeg om, at man ikke paa Forhaand lægger sig fast, saa at det tagne Standpunkt viser sig at være ufravigeligt under senere Forhandlinger; praktiske Forhold kræver, at vi tager Spørgsmaalet op til nærmere Forhandling og Overvejelse, før Lovforslaget forlader Rigsdagen.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Grænsen ved de 110 pCt. referer sig jo til den til enhver Tid gældende Panteværdi, det vil sige Ejendomsskyld, Besætning og Inventar, og hvis det virkelig er en værdiskabende Foranstaltning af Betydning, der foretages, maa den ogsaa give sig Udslag i en øget Ejendomsskyld. Jeg mener derfor, man bør fastsætte Grænsen saaledes, som det er foreslaaet i Lovforslaget.

I Anledning af det ærede Medlems Udtalelser om Pantsætningsgrænsen for sanerede Ejendomme under en eventuel Højkonjunktur vil jeg spørge, om det ærede Medlem dog ikke mener, at det, hvis man skulde opleve noget lignende som det, vi oplevede under Krigen, vilde være rigtigt, at man tog op til alvorlig Overvejelse at gennemføre en almindelig Begrænsning af Pantsætningsretten. Hvis vi ser paa Resultatet af de 5—6 Aar under de mest udprægede Højkonjunkturer og Gældsstiftelsens Stigning i de Ejendomme, der dengang blev omsat, synes jeg nok, der vil være

Grund til, hvis vi kommer ud for noget saadant igen, at gennemføre en Begrænsning af Adgangen til Gældsstiftelse. Jeg tror derfor ikke, at der under saadanne Forhold vil være Grund til at have færre Indskrænkninger, tværtimod vil der sikkert i høj Grad blive Anledning til at overveje, om man saa ikke skal udvide Begrænsningen.

Jefsen Christensen: Jeg maa give det ærede 10de Medlem for 2den Kreds (Lange) Ret i, at det, der vil komme til at træde i Stedet for Pantsætningsretten, bliver Kautionslaan, det bliver de Former af Laan, som vi har været saa uendelig kede af i Sønderjylland; man kan ikke standse Udviklingen og kan ikke hindre Folk i at anskaffe det, der er nødvendigt til Ejendommens Drift, men man afstedkommer en anden Form for Gældsstiftelse, som jeg tror, vi alle sammen i allerhøjeste Grad vil kunne beklage.

Hvorvidt der under en Højkonjunktur vil kunne skabes et Flertal paa den danske Rigsdag for en Begrænsning af Pantsætningsretten under Forhold som dem, der eksisterede under Verdenskrigen, er jeg naturligvis ude af Stand til at sige noget om, men i al Almindelighed er jeg Modstander af Dispositionsrettens Begrænsning, for jeg har ikke mindre Tillid til Landmændenes Fornuft i disse Spørgsmaal end til andre Erhvervs Fornuft, jeg har tværtimod den Tillid ogsaa til mine Kolleger i Landbruget, at ingen ønsker en højere Gæld, end han anser for forsvarlig. Men det er et Emne af den Karakter, som man godt kan drøfte for og imod i længere Tid, det fører ikke til noget videre. Det, der er Spørgsmaalet, er, om vi kan finde hinanden angaaende de specielle Ting i Lovforslaget.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Jeg bad om Ordet i Anledning af Udtalelsen om, hvorvidt det vilde være ufornuftigt at begrænse Pantsætningsretten under en eventuel Højkonjunktur. Jeg tror ikke, det har noget som helst med Fornuft at gøre; den enkelte Landmand vil altid handle fornuftigt, men han bliver nødt til at bøje sig for de Vilkaar, der er, og disse vil under frie Pantsætningsforhold være saaledes, at Landmændene ikke kan købe Ejendomme, undtagen de betaler de Priser, der svarer til Salgspriserne, og Erfaringen om, hvad det har givet Landbruget af Gældslyng, taler i høj Grad for, at man paatager sig et meget stort Ansvar, hvis man mener, at man her kan lade 5 og 7 være lige og ingenting foretage sig.